

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer dr. Y.J. Van Hijum
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 26 maart 2025

betreft Vragen over noodzaak hervorming stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid/uitwerking rapport OCTAS

ons kenmerk 176453.02U

Geachte heer Van Hijum,

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 28 januari 2025, waarmee u de Kamer informeert over de noodzaak tot hervorming van het stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid en de uitwerking van het rapport van de Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS).¹ Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fracties van de **BBB** en **GroenLinks-PvdA** nog een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van de **ChristenUnie** sluiten zich bij de vragen van GroenLinks-PvdA aan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

Hoewel er momenteel geen wetsvoorstel voorligt en er vóór de zomer van dit jaar een concreet pakket met maatregelen en een planning voor de benodigde wetgeving wordt gepresenteerd, stellen de leden van de **BBB**-fractie u op dit moment de volgende vragen. Deze leden suggereren de vragen en bijbehorende antwoorden, voor zover dat nog niet het geval is, mee te nemen in het verdere traject.

Rechtmatigheid

1. *Toetsing aan internationale verdragen*: in hoeverre is bij de voorgestelde maatregelen een grondige juridische toets uitgevoerd op mogelijke strijdigheid met internationale sociale zekerheidsverdragen, zoals ILO-verdrag 121² en het Europees Sociaal Handvest?³
2. *Grondrechten en gelijke behandeling*: zijn er risico's dat de afschaffing of wijziging van bepaalde uitkeringsregimes leidt tot ongelijke behandeling tussen groepen werkenden, zoals flexwerkers versus vaste krachten of werknemers versus zelfstandigen? Hoe wordt dit juridisch geborgd?
3. *Effecten op sociale minima*: in hoeverre leiden de voorgenomen wijzigingen, zoals drempelverlaging of afschaffing van bepaalde WIA-regelingen, tot structurele verschuivingen

¹ Kamerstukken I 2024/25, 26448/32716, Q.

² Internationaal Arbeidsbureau (ILO), Verdrag nr. 121 betreffende uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, aangenomen op 8 juli 1964, in werking getreden op 3 juli 1967.

³ Raad van Europa, Europees Sociaal Handvest (herzien), aangenomen op 3 mei 1996, in werking getreden op 1 juli 1999.

datum 26 maart 2025

ons kenmerk 176453.02U

blad 2

richting bijstandsregelingen? Hoe wordt voorkomen dat dit onbedoelde inkomenseffecten heeft voor kwetsbare groepen?

Uitvoerbaarheid

4. *Impact op handhavingscapaciteit UWV*: de voorgestelde vereenvoudiging van het stelsel heeft als doel de werkdruk bij UWV te verlagen, maar welke concrete inschattingen zijn er gemaakt over de benodigde capaciteit op de middellange termijn? Kan UWV de voorgestelde veranderingen daadwerkelijk verwerken zonder dat er nieuwe knelpunten ontstaan?
5. *Gegevensuitwisseling en automatisering*: in hoeverre is onderzocht of en hoe de digitalisering van sociaal-medische beoordelingen en inkomensvaststelling verbeterd kan worden om de uitvoering te versnellen en fouten te verminderen? Worden er belemmeringen ervaren door bestaande privacywetgeving?
6. *Beperkte empirie bij structurele wijzigingen*: gezien de beperkte empirische onderbouwing van sommige scenario's, zoals de harmonisatie van regelingen voor werknemers en zelfstandigen, welke aanvullende evaluatiemomenten of pilotstudies worden voorzien voordat grootschalige implementatie plaatsvindt?

Handhaafbaarheid

7. *Effecten op re-integratieverplichtingen*: de verschuiving naar een stelsel waarin 'werk voorop staat' impliceert een grotere nadruk op re-integratie. Hoe wordt gewaarborgd dat werkgevers deze verplichting nakomen, en hoe wordt omgegaan met werkgevers die zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheid?
8. *Fraudebestrijding en rechtmatigheidsrisico's*: de afschaffing van de IVA⁴ en herziening van de WGA-uitkeringen⁵ betekent dat meer mensen onder een activerend regime vallen. Hoe wordt voorkomen dat dit leidt tot een toename van onbedoelde bijeffecten, zoals onjuiste of strategische aanvragen?
9. *Toetsing op financiële houdbaarheid*: de financiële implicaties van de voorgestelde vereenvoudigingen zijn significant. In hoeverre zijn risico's op budgetoverschrijdingen en structurele lastenverzwaringen voor werkgevers, bijvoorbeeld via premiedruk, voldoende doorgerekend?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

De leden van de **GroenLinks-PvdA**-fractie stellen u de volgende vragen.

1. Een van de achterliggende doelstellingen van wetgeving op het vlak van het toekomstige arbeidsongeschiktheidsstelsel is het versterken van de arbeidsparticipatie, daar waar dat mogelijk is. Op welke wijze bent u voornemens de arbeidsparticipatie te versterken bij de nadere uitwerking van variant 1?
2. U geeft naar aanleiding van nader onderzoek aan dat een relevant inzicht is dat mensen met een kwetsbare positie oververtegenwoordigd zijn onder 35-minners. Zij hebben onder andere vaker een lager uurloon, een fysiek zwaar beroep en doen vaker flexibel werk, in vergelijking met personen die een (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgen. U constateert ook dat 35-minners een sterke ondersteuningsbehoefte hebben, die vergelijkbaar is met personen die

⁴ IVA staat voor Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten.

⁵ WGA staat voor Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten.

datum 26 maart 2025

ons kenmerk 176453.02U

blad 3

wel een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen. Kunt u aangeven wat u verstaat onder 'ondersteuningsbehoefte'?

3. Naar aanleiding van de toepassing van de afwegingskaders uit het rapport '*Gelijk recht doen; Een parlementair onderzoek naar de mogelijkheden van de wetgever om discriminatie tegen te gaan*'⁶ vernemen deze leden graag op welke wijze u gelijke toegang tot ondersteuning voor 35-minners wilt realiseren, gezien de oververtegenwoordiging van mensen in een kwetsbare positie binnen deze groep en de constatering dat de ondersteuningsbehoefte van deze groep vergelijkbaar is met die van mensen die volgens de beschreven variant 1 wel een (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheidsuitkering zullen ontvangen.

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken.

Hoogachtend,

Dr. M.L. Vos

Voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

---

⁶ Kamerstukken I 2021/22, CXLVI, X met bijlagen.